

اثر مصرف مورفین خوراکی بر تکوین حوضچه‌های خونی در جفت ده روزه‌ی رت‌های باردار نژاد ویستار

معصومه کاظمی^۱، دکتر هدایت صحرایی^۲، دکتر مهناز آذرنیا^۳، دکتر حسین بهادران^۴، مریم صالحی^۵

نویسنده مسئول: تهران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، دانشکده‌ی علوم زیستی، گروه زیست‌شناسی mkazemih@yahoo.com

دریافت: ۸۸/۱۰/۱ پذیرش: ۸۹/۲/۱۳

چکیده

زمینه و هدف: مطالعات قبلی نشان داده است که مصرف مورفین در طی دوران بارداری می‌تواند سبب تأخیر در تکوین جنین گردد. این پژوهش توجه بیشتر به بررسی اثر مصرف مورفین توسط مادر باردار و اثر آن بر تکوین حوضچه‌های خونی جفت در جنین ده روزه‌ی موش‌های نژاد ویستار نموده است.

روش بررسی: موش‌های ماده‌ی بزرگ آزمایشگاهی نژاد ویستار با محدودی‌وزنی ۱۷۰ تا ۲۰۰ گرم استفاده شد. گروه‌های آزمایش پس از بارداری، مورفین را با دوز ۰/۰۵ میلی‌گرم در میلی‌لیتر در آب آشامیدنی دریافت نمودند و گروه کنترل آب آشامیدنی دریافت کردند. گروه‌های آزمایش و کنترل در روز دهم بارداری با کلروفورم کشته شده، جفت و رحم طی عمل جراحی از بدن حیوان خارج و به منظور فیکس شدن به مدت بیست روز در محلول فرم آل‌دئید ۱۰ درصد قرار گرفتند. سپس جفت‌های فیکس شده مراحل پردازش بافتی، برش‌گیری، رنگ‌آمیزی با روش هماتوکسیلین اتوزین را طی و از نظر تکوین مورد ارزیابی قرار گرفت. ضخامت لایه‌ها، اندازه‌ی سطح حوضچه‌های خونی، همچنین تعداد سلول‌های هر دو بخش مادری و جنینی جفت به وسیله‌ی میکروسکوپ نوری مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج ما نشان داد که ضخامت بخش جنینی و اندازه‌ی سطح حوضچه‌های خونی بخش مادری و جنینی جفت در گروه آزمایش کاهش، همچنین ضخامت بخش مادری جفت و تعداد سلول‌های بخش‌های مادری و جنینی جفت در گروه‌های آزمایش افزایش یافت.

نتیجه‌گیری: مصرف مورفین خوراکی می‌تواند از تکوین و عملکرد طبیعی حوضچه‌های خونی و سلول‌های جفت جلوگیری کند.

واژگان کلیدی: جفت، بخش جنینی، بخش مادری، حوضچه‌های خونی، مورفین، موش صحرایی

-
- ۱- کارشناس ارشد جنین‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، گروه زیست‌شناسی
  - ۲- دکترای تخصصی فیزیولوژی اعصاب، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج)، مرکز تحقیقات علوم اعصاب کاربردی
  - ۳- دکترای تخصصی جنین‌شناسی، دانشیار دانشگاه تربیت معلم
  - ۴- دکترای علوم تشریحی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج)
  - ۵- کارشناس ارشد بیوشیمی، دانشگاه پیام نور خراسان رضوی